

VECKOBLADET

2013:20

130614

SOMMARLOV

Så var det dags för sommarlov. En äldre grånad vb-redaktör kan kanske inte sätta samma kraft bakom ordet äntligen som de skolungdomar som slutade igår, men det är alltid skönt att få lägga ett stycke arbete till handlingarna.

Tack alla ni trogna som gör Veckobladet, både läsare och skribenter, till vad det är: ett nu snart 40-årigt bevis på att det går att skapa något utan kommersiella drivkrafter.

red

LÖRDAGSMUSIK

Helgeandskyrkan

15 juni kl 17

”Toner ur Anden”

Vera Renella, sång, hammarharpa

Jon Strider, sång, piano, gitarr

GÖKOTTEVANDRING SÖNDAGEN 16 JUNI

Samling vid Källbybadets entré kl 8.

En gök hörde jag och fem näktergalar, när jag provgick i tisdags, men våryran har lagt sig.

Fågellivet på dammarna är just nu ganska fattigt och man undrar om det blir några svanungar i år.

Vi utforskar också det gamla Källby, byn som försvann, och besöker Källby mölla, följer Höje å längs dammarna och fortsätter på hemliga stigar, förbi spår av gammal kulturmark.

Vandrarna får tips om var man kan plocka smultron, svarta vinbär, hallon, björnbär, plummon, äpplen och fläderblom allteftersom de mognar.

Vi är säkert hemma före kl 10

Klostergårdens byalag, Gunnar Stensson

SENSATIONELLT AVSLÖJANDE FRÅN DEN POLITISKA MAJORITETEN

AV ULF N

Miljöpartiets fel att Lund inte når klimatmålet!

Man ska inte tro att det inte levereras några nyheter vid fullmäktiges budgetdebatt som just nu pågår för fullt. Äntligen har vi fått en förklaring till varför kommunen inte lyckas närma sig målet för minskningen av koldioxidutsläpp, det s k klimatmålet. Den uteblivna minskningen beror inte på att de borgerliga står för en låtgåpolitik på klimatområdet. Det har ingenting att göra med att biltrafiken ohämmat inte bara tillåts öka, utan också direkt uppmuntras att öka, genom omfattande investeringar i bilinfrastuktur. Inte heller beror det på energislöseri inom andra sektorer.

Nej, i själva verket är det Miljöpartiet som är boven i klimatdramat. Det avslöjade Lars Bergwall, centerpartistisk ordförande i Miljö- och hälsoutskottet, i debatten under torsdagen. Den uteblivna minskningen av utsläppen orsakas, enligt Bergwall, helt enkelt av att kommunens tjänstemän inte får jobba i lugn och ro på grund av Miljöpartiets motioner till kommunfullmäktige!

Huruvida det enbart är MP-motioner som på detta sätt stör den tjänstemanliga arbetsron och inverkar negativt på klimatutsläppen framgick inte av Bergwalls anförande. Inte heller förklarade han hur tjänstemännen genom fridsammare arbetsmiljö på ett avgörande sätt skulle kunna påverka de samlade utsläppen i kommunen.

Vi väntar nu på besked från de borgerliga om de vill ändra kommunallagen för att begränsa fullmäktigeledamöternas motionsrätt. Det är ju också rimligt att de borgerliga redovisar trovärdiga kalkyler på hur utsläppsnivån per motion påverkas och hur mycket utsläppen skulle reduceras vid ett totalt motionsförbud i Lunds kommun.

VECKANS CITAT

Edward Snowden: "Folk som tycker att jag gjorde ett misstag som valde Hongkong missförstår mina avsikter. Jag är inte här för att hålla mig undan rättsvisan – jag är här för att avslöja kriminalitet."

Sexism inskränker allas möjligheter

”Om könsskillnader ska bejakas av samhället innebär det att detta samhälle välkomnar varje ny individ genom att säga ´vi vet redan vem du är´.

Om en sådan för-förståelse av den enskilda människan verkligen genomsyrar den kultur där denna människa växer upp och formas, medför det oundvikligen att hon berövas möjligheter.”

Ur *Nina Björks* svar (DN 4/6) på Dennis Nörmarks angrepp mot jämställdheten i artikeln ”Kaere svenskere”.

Första vallöftet i Lund inför nästa års val?

Om vi vinner skall Carema bort sa *Mats Olsson* i dagens fullmäktigedebatt.

FÄLTET FRITT FÖR SYDSVENSKAN AV GUNNAR STENSSON

När nu Veckobladet går ut i sommarvärlden för två månader av journalistiskt grävande får läsarna nöja sig med Sydsvenskan. Den duger gott - om man läser selektivt.

Vi har upptäckt ett nytt namn de senaste månaderna: **Karin Arbsjö**. Hon har skrivit engagerat om jämställdhet och kritiskt granskat Chris O´Neills jobb som finansspekulant i bolaget Noster Capital, registrerat på skatteparadiset Caymanöarna.

Hon ledde tillsammans med Per Svensson och Rakel Chukri årets kulturevenemang i Malmö, jätteseminarier i Moriskan om Vilgot Sjöman som filmskapare och särskilt om Malmö-klassikern ”Kvarteret Korpen”.

Hon skriver i Kulturdelen, inklämd mellan pop- och matreportage.

En fin sommar tillönskar vi Göran Persson, Veckobladets kreativa och ständigt pålitliga ägare och chefredaktör!

LÅG SKATT ÄR DYRT FÖR KOMMUNEN AV GUNNAR STENSSON

En stor del av Lunds förskolebarn har som bekant flyttat från mögliga gamla skolor till mer eller mindre olämpliga baracker som är 35 till 40 procent dyrare per år än vad kostnaden skulle ha blivit om man hade byggt riktiga förskolor.

Lars Hansson, FP, intervjuades i Sydnytt och pekade ansvarsfullt på Lunds tillväxt och dåliga ekonomi. Det är dyrt att vara fattig och det är dyrt att aldrig våga höja kommunalskatten.

I Klostergården revs Fritidsgården och ersattes av baracker för tio år sedan eftersom man inte hade råd att bygga nytt, budgeten måste hållas. Det innebär att kommunen haft en merkostnad på minst 35 procent under tio år. Det är procenten det hänger på. 350 procent.

Men nu byggs Mötesplats Klostergården och det är vi glada för. Vi hoppas att i framtiden slippa de fula gamla barackerna i den vackra parken.

ÄR KVALITÉ DETSAMMA SOM HÖGA BETYG? AV PER ALMÉN

Ekots lördagsintervju den 8 juni hade Mikaela Valtersson, ordf i friskolornas riksförbund, som gäst. Intervjun gjordes mot bakgrund av JB-koncernens aktuella nedläggning. MV försökte rädda situationen genom att hävda att JB:s nedläggning ”visade att valfrihetssystemet fungerar.” – Undrar om de 15000 elever och många hundra lärare som helt ovetande tog emot beskedet, tycker detsamma? MV hävdade envist att det var friskolornas höga kvalitet och resultat som gjorde dem attraktiva. Hon satte då likhetstecken mellan kvalitet och resultat, mätt som avgivna betyg.

I en artikel i Sv Dagbladet den 10 juni har dom iögonenfallande skillnaderna mellan elevers resultat på de Nationella Proven och elevernas betyg i samma ämnen påtalats. I undersökningen är det resultaten på de Nationella Proven i Svenska, Engelska och Matematik för eleverna i åk 9 i Stockholm och deras betyg i samma ämnen som studeras. Påfallande är den enorma differensen i Matematik. En del av skillnaden finns säkert rimliga förklaringar till, men när mer än 8 av 10 elever får ett högre betyg än vad resultatet på NP motsvarar är orsaken någon annan.

Stockholm är landets friskoletätaste kommun. Av de 9 skolor där avvikelserna var störst, är 6 friskolor och 3 kommunala skolor.

Vad lär vi av detta?

- * Att ”glädjebetyg” är vanligare i Stockholm än i resten av landet.
- * Att friskolor leder glädjebetygsligan
- * Att i kampen om eleverna riskerar kommunala skolor att dras med i den betygsinflation som glädjebetygen innebär.
- * Att elever med samma betyg i ett ämne från grundskolan kan ha högst varierande kunskaper. Detta avslöjas när eleverna möts i gymnasiet åk 1.

På sikt riskerar trovärdigheten och tilltron till givna betyg att undermineras. Därmed också en av betygssystemets viktigast funktioner, att tjäna som urval för fortsatta studier. Det förlorar alla elever på.

ISRAELISK ORGANSKANDAL BEKRÄFTAD EFTER ATT FÖRST HA AVFÄRDATS SOM ANTISEMITISK PROPAGANDA AV GUNNAR STENSSON

När journalisten Donald Boström 2009 avslöjade att palestinska döda plundrades på organ i det rättsmedicinska centret Abu Kabir utanför Tel Aviv, utpekades han som antisemitisk propagandist.

Aftonbladet som publicerat artikeln fördömdes.

Senare undersökningar har visat att det rättsmedicinska centrets ledare doktor Yehuda Hiss också stulit organ från israeliska soldater, emigranter och utländska arbetare.

Donald Boström och grundaren av ”Organs Watch”, professor Nancy Scheper Hughes, har tillsammans skrivit en omfattande redogörelse för skandalen i den ansedda tidskriften ”Brown Journal of World Affairs.

Rättegång pågår i Israel.

NÄR SOMMAREN TAR LEDIGT AV BERTIL EGERÖ

– och det regnar, går jag till Söderköpings fina bibliotek (strategiskt placerat vid centrala busshållplatsen) för att via dagspressen återkoppla till verkligheten, den där ute, långt borta från stadens museala framtoning där den vilar i sin medeltida storstadshistoria.

Världen verkar rulla på som vanligt. En understreckare drar välkända paralleller mellan Storbritanniens krigsfiasko i Afghanistan på 1800-talet och dagens USA-fiasko. President Karzai som läst en aktuell bok i ämnet sägs ha fått råg i ryggen av sina nya insikter.

Viktigare: Wislawa Szymborskas sista diktsamling recenserar. Stimulerad går jag till Söderköpings Bokhandel, äldst i Sverige och ännu i de ursprungliga lokalerna från 1815. ”Nej du, här har vi ingenting av det slaget. Vi har måst dra ner rejält på inköpen.” Javisst, så är det, även här.

Inte mindre än fyra dånande studentklass passerar rådhusstorget. Snart kommer de vitmössade att hittas i krogarna vid Göta kanal, där de vackra gamla magasinerna gjorts om till något i stil med varmare länders kaj-krogar.

Igår höll den stora frikyrkliga tvåmastaren *Shalom* konsert vid kajen, med fullt ös i gospelsångerna. Kajens parkerade mångmiljonseglare fick sig en glad dos gudlighet gratis till drinken.

I all sin nostalgiska framtoning är den lilla staden öppen och glad, människorna tillgängliga för lite prat. Humorn flödar, inte minst i de skulpturer jag råkar upptäcka på udda ställen. Staden lever, ingen tvekan om det.

Och den inbjuder till tankar om nuläget. Wislawa Szymborskas diktsamlingar hittar jag visserligen inte heller i stadens ”Bra & begagnat”, men får från biblioteket med mig hennes poetiska sammanfattning av nuläget, värd att grunna på under vår fortsatta färd mot Vätterns djupa vatten.

Bertil Egerö

Bidrag till statistiken

Av hundra människor
är de som vet bäst
minst femtiotvå,

de som med tvekan tar ett steg
nästan hela resten,

de som är redo att hjälpa till,
bara det inte tar för mycket tid,
så många som fyrtionio,

de som alltid är snälla,
för de kan inte annat,
fyra eller kanske fem,

de som kan beundra utan avund
– arton stycken,
de som lever i ständig ångest

för någon eller någonting,
– hela sjuttiosju,

de begåvade för lycka
– inte fler än tjugofem,

de harmlösa en och en,
som förvildas i hop,
säkert över hälften,

de grymma,
då läget tvingar dem därtill,
lika bra att inte veta
ens på ett ungefär,

de visa av skadan
– inte många fler än
de som var kloka förut,

de som inte får ut någonting av livet utom tingen
– trettio stycken,
fast jag önskar jag hade fel,

de hopkurade och pinade,
utan ficklampa ute i mörkret,
räknas till åttiotre
förr eller senare

de som är värda att tyckas synd om
– nittionio av hundra,

de dödliga
– hundra av hundra.
En siffra som hittills har stått sig.

SPÅRVAGNSDEBATTEN AV SVEN-HUGO MATTSSON

I tisdags förra veckan anordnade kommunen ett informations- och frågemöte för lundaborna, på Grand hotell. Mötet var intressant, tycker jag. Tre politiker, Mats Helmfrid (M), kommunstyrelsen ordförande, Anders Almgren (S) och Mats Persson(Fp) från regionen. Dessa tillsammans med fem tjänstepersoner gav en god information, ur olika aspekter. Tyvärr var lokalen för liten, många kom inte in och tidaspekten var fel. Mötet var för kort, borde varit två och en halv timme minst istället för två. De frågor som kom, kanske ett 20- tal, var av

olika art. Det var alltså inte så att frågorna gick runt som ofta är fallet. Det kommer dock att bli ett nytt möte till hösten, förhoppningsvis i en större lokal och med en tid på runt tre timmar.

Majoritet spårvagnsskeptiker

Jag upplevde det som att det främst var motståndare till spårvagn på mötet. Så vitt jag kommer ihåg var de absolut flesta frågorna från direkta motståndare och skeptiker. Därför tycker jag att man till nästa möte skall bjuda in Ted Ekeröth (SD) som är emot spårvagn, dessutom en skeptiker, till exempel Oskar Krantz (FP), någon från "blocket" MP, V och DV borde också bjudas in, till exempel Karin Svensson Smith. Då får vi en helt annan bredd från politiken.

Det är viktigt att motståndarna till spårvagn tas på allvar, om/när spårvagnen rullar in till centrum är det viktigt att alla stenar är vända. Motstånd är starkt och vi kan inte utgå från att frågan kommer att gå som på räls fram till beslut och förverkligande. Om motståndarna vill ha folkomröstning som sports så tror jag att man mycket väl kan få in de namnunderskrifter som behövs, 10 % eller uppemot 10 000, av de röstberättigade. De kan bilda parti, även om de som tillhör det organiserade motståndet tillhör olika partier, vad känt är. Motståndet mot spårvagn är starkt, många av de personer jag ser är personer med nätverk och att få uppemot 10 000 att begära folkomröstning är nog inga problem. En kvalificerad majoritet av fullmäktige kan dock säga nej men det vore oklokt.

Ekonomi

Vi skall också komma ihåg att det är flera frågor kvar som skall lösas. Ekonomi, jag är fortfarande frågande till varför Trafikverket, som är statligt/nationellt, skulle betala för ett projekt som är så uppenbart lokalt och regionalt. Får Lund pengar kommer fler kommuner som vill ha spårvagn också att kräva pengar. Är Trafikverket beredd att ta det prejudikatet. Jag tycker att Trafikverket bara skall ge pengar till uppenbart nationella projekt som stambanor och, typ, riksvägar. Jag menar, vad spelar det för roll om jag som skattebetalare betalar med min statliga skatt eller kommunala. Jag tycker kommunen/regionen skall betala själv och inte gå med håven och tigga.

Bilarna

Ett annat problem som inte tycks vara löst är var bilarna skall ta vägen när spårvagnen rullar in. För mig är det oklart om man kommer att stänga av Bangatan för bilar som utlovat är. Med tanke på trafiksituationen här, både mitt på Bangatan och övergångsstället vid Tullkammaren borde bilarna bort redan nu. Hur bilarna skall få plats när vi har en spårvagn på Clemensstorget och folk skall dit från tåget och, beräkningsvis, dubbelt så mycket trafik är en gåta. Ändå sade Mats Helmfrid (M), på mötet, att hans parti inte tagit ställning för att bilarna skall bort.

MASSAKERN I HÄLLESTAD - ETT SKÅNSKT ORADOUR

AV GUNNAR STENSSON

Den svenske fältmarskalken Horn invaderade Skåne i februari 1644.

Invasionen var en del av 30-åriga kriget och ett i raden av svenska försök att erövra Skåne från Danmark. Tre decennier senare lyckades det ju efter slaget vid Lund.

Fältmarskalk Horns 10 000 soldater förlades i byarna runt Lund. En av Horns första uppgifter var att lösa försörjningsfrågan. De skånska bönderna tvingades stå för de invaderande soldaternas uppehälle. Hela byar plundrades på spannmål, boskap och foder.

Kavallerigeneralen Hans Wachtmeister förhärjade Önnestöv, Bonderup, Lunnerup, Nöbbelöv, (Östra) Torn, Uppåkra, Lilla Råby, Flackarp och Hjärup. 3 000 hästar ingick i den svenska armén. När snön smält fick de beta på böndernas höstsådda rågåkrar vilket ledde till hungerkatastrof.

I Värpinge stannade general Hans Wachtmeisters ryttare kvar ända till juli 1645. Generalen gillade trakten. Senare skulle han och hans släkt återvända till Värpinge och Trolleberg.

Mats Olsson skriver i Lunds historia att de tolv gårdarna i Värpinge slapp den svenska statsskatten och i stället tvingades göra dagsverken i Trollebergs herrgård.

De kände nog respekt, för att inte säga skräck och hat, mot greve Wachtmeister.

Det var ett hat som kom till uttryck hundrafemtio år senare när den olycklige drängen Åred på Wachtmeisters Källby mölla anslöt sig till upproret vid Klågerup 1811 och efter böndernas nederlag piskades halvt ihjäl.

Värst drabbades (Torna) Hällestad av kriget

Den 14 oktober 1644 kom general Hans Wachtmeister i spetsen för sitt kavalleri ridande för att slå ned ett 300 man starkt bondeuppbåd där. Det blev en grym massaker. De infångade bönderna brändes levande och hela byn förvandlades till aska.

”Horn har i brev från Landskrona redogjort för massakern och ihjälbränningen av praktiskt taget alla de församlade i Hällestad.”

Så står det i den nyutgivna Lunds historia. ”Ihjälbränning”. Det måste innebära att att brännas levande.

Massakern doldes 2012 i två rader i i ”Lunds historia”. Uppgift: Leta reda på de två raderna i artikeln ”Lund och Lundabygden under och efter Horns krig 1644-1645” av Gert Jeppson.

Man undrar hur anhöriga och grannar upplevde händelsen och hur folket hanterade minnet.

Hällestadsmassakern påminner om det som hände i Oradour den 10 juni 1944, då 200 tyska SS-män spärrade in befolkningen i en kyrka, som sedan sattes i brand. SS-männen ställdes senare inför rätta och två av dem avrättades.

General Hans Wachtmeister och hans ättlingar ställdes aldrig inför rätta. I stället belönades de så småningom med en maktställning i Skåne som fortfarande är betydande. Den vilar på våld.

MED RAUL HAR MYCKET BÖRJAT HÄNDA I KUBA AV BERTIL EGERÖ

Raul Castro är inte bara pragmatiker i den ekonomiska politiken. Han och hans parti har börjat inse att ekonomisk tillväxt kräver att människor får diskutera, föreslå, känna sig delaktiga. År 2007 inbjöds alla, inte bara partifolk och byråkrater, att berätta vad som behövde ändras, och hur, i samhället. Över en miljon svar kom in. De lade grunden för det ekonomiska reformprogrammet, och bidrog till att öppen debatt blivit tillåten i sociala media och i öppna möten.

Ett sådant möte genomfördes förra året i ett nytt kulturcentrum knutet till katolska kyrkan (se www.havanatimes.org). Alla kubaner var inbjudna att delta, s.k. dissidenter dock enbart som publik. Från stat och parti kom ingen, de brukar inte delta. Men präster och marxister, rättrogna och systemkritiker deltog, och hela mötet har publicerats och spritts över landet.

I en artikel förra året i nättidningen Havana Times beskriver Fernando Ravensberg debatten, där marxister varnar för statens monopol över ideologi, politik och ekonomi, medan en präst försvarar den nationella suveräniteten. Han berättar om hur ungdomar i organisationen 'Critical Observatory' (www.havanatimes.org) gick i första maj-tåget med stora texter där den byråkratiska klassen kritiserade, varefter de fortsatte till Karl Marx-parken för att bringa Marx sin hyllning.

Idag finns det många hemsidor, bloggar mm., en del på engelska, där diskussionerna frodas. Bibliotek Väster planerar ett öppet möte i oktober om Kuba, troligen följt av en afton med kubansk film. Om tillräckligt intresse finns borde en studiecirkel kunna genomföras. Svensk-kubanska föreningen organiserar en kultur-resa till Kuba i februari nästa år.

Raul Castro

MANSHÖG VAGGAR RÅGEN AV GUNNAR STENSSON

Väldiga ytor i Skåne skiftar färg från den ena dagen till den andra, alltefter årstidernas växlingar. I augusti vaggade vetet gult och jag tuggade på fullmatade veteax. Nästa dag var åkern skördad. Den grågula stubben stod kvar.

Sedan, en dimmig septembermorgon, var fältet plötsligt ett bläcksvart hav. Feta plogtiltor blänkte som böljor. Grå himmel och svart jord.

Så harvades jorden och besåddes. Späda blad tittade snart upp i glesa rader. Den gröna nyansen blev fylligare under några oktoberveckor. Sol, flammande lönnar, ny grönska.

Vintern kom. Snön packade sig tungt över stråna, plattade till dem, smälte och vattendränkte jorden, som sedan frös. Isen trasade sönder allt levande. Hungriga gåsflockar hackade i tjälen. Jorden hård som mineral. Kylan återkom och återkom hela april månad. Det blir aldrig något

av den höstsådden, tänkte jag.

Men i maj vände det. Tveksamt reste sig de trasiga missfärgade stråna och började bli gröna och levande igen. 16 maj (jag vet för jag hade en speciell uppgift just då) böljade frisk grönska över hela det vidsträckta fältet. Enstaka strån bulnade. De var dräktiga med rader av mjuka rågkorn.

De närmaste tio dagarna skiftade färgen: grönskan övergick i en blågrå färgton. Stråna växte snabbt och blev tjocka och styva. Hela horisontlinjen höjdes. Råg och himmel.

Idag spelar vinden över rågfältet som över vatten en sommarmorgon. Solljuset flödar. Axen börjar bli fullmatade. Om några veckor skördas de. Efter skörden: ökengul vissnad stubbåker.

Passa på och se manshög råg nu, innan det är för sent!

Jag minns från min barndom en brunn som låg några meter in på en rågåker. När jag gick till brunnen var jag helt innesluten i säd.

Jag tänker också på Wachtmeisters 3 000 hästar som förödde höstsådden av råg runt Lund våren 1644. Kanske också här, där tegarna som hörde till Flackarps gamla by låg.

JB EDUCATION GÅR I KONKURS AV GUNNAR STENSSON

Nedläggningen av John Bauer-skolorna skedde för två veckor sedan. Nu upphör också koncernens vuxenutbildning, JB Education.

Vuxenutbildningen säljs till AcadeMedia. En konkursansökan lämnas in till tingsrätten idag, 13 juni.

Några tusen elever berörs inom kommunal vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar och företagsutbildningar.

Ett antal lärare blir friställda men behåller sina löner tack vare den statliga lönegarantin. Det innebär ännu ett statsbidrag till den bidragsberoende koncernen.

Det behövs, för JB-koncernen ser ut att göra en förlust på bortåt 150 miljoner kronor i år.

”Så fort det brinner lite grann så drar de”, säger Mathias Åström på Lärarförbundet. ”Det är inte det långsiktigt ägande går ut på. Bolagen måste ha buffertar som hanterar svängningar i elevunderlaget.”

Inget av detta är överraskande, däremot ganska tragiskt med tanke på alla de lärare och elever som drabbas.

En sorglustig episod avslöjar samspelet mellan smarta politiker och företagare i friskolemaffian.

Mitt under nedläggningen av JB-skolorna den 5 juni tog JB-koncernens vd Anders Hultin en paus och la upp en bild av en flaska dyrt vin på Facebook med kommentaren ”Because I am worth it”.

Lärarna på JB-skolorna, som nu blivit friställda, kände det som ett hån. Men kompisarna inom friskolegeschäftet peppade honom.

”Ja! Trevlig helg också!” skrev Cecilia Stegö Chilo, tidigare kulturminister som vägrade betala sin TV-avgift, M. ”Verkligen!” instämde Mikaela Valtersson, MP, ordförande i Friskolornas riksorganisation. ”Självklart!” skrev Anders Borgs fru.

NASSARNA I NSA AV GUNNAR STENSSON

Häromdagen fick tidningen Guardian och Washington Post tillgång till hemliga dokument som visar hur NSA, National Security Agency, samarbetar med internetjättar som Facebook och Google i övervakningen av människor i hela världen.

Visst, president Obama försäkrade, att det inte var amerikanerna som övervakades utan människor utanför USA:s gränser. Det tog förstås hus i helsike i EU.

Den som avslöjade hemligheten om den amerikanska övervakningsmaskinen var Edward Snowden, en 29-årig it-expert som var anställd på NSA.

Förra veckan sedan skrev VB om Bradley Manning, som just ställts inför rätta, anklagad för landsförräderi och hotad av livstidsstraff för att han offentliggjorde dokument och videoklipp om amerikanska krigsförbrytelse i Irak och om det stöd Manning fick av Daniel Ellsberg, den man som 1971 offentliggjorde de hemliga Pentagondokumenterna om amerikanska krigsförbrytelser i Vietnam.

Nu uttalar Daniel Ellsberg sitt stöd också till Edward Snowden. I CNN sa han: ”Jag tycker att han har gjort oss en enorm tjänst. Det kan inte överskattas i den här demokratin. Det ger oss en chans att dra oss tillbaka från den här övervakningsstaten som jag befarar att vi blivit.”

Vi oroar oss för vad som kan hända med Edward Snowden. Hans enda skydd är publiciteten omkring avslöjandet och omvärldens – alltså världen utanför det paranoida USA – stöd.

Men än oroligare blir vi när vi tänker på hans tusentals samvetlösa före detta kamrater, nassarna i den amerikanska STASI-institutionen, som sitter lutade över sina snokande datorer, eller när vi tänker på de tidningsutgivare som inte kommer att våga ta in kritiska artiklar i tidningen eller när vi tänker på de journalister som inte kommer våga skriva artiklarna eller på de personer som kommer att bli socialt isolerade eftersom ingen kommer att våga umgås med dem.

Som Anders Mildner skrev i Sydsvenskan idag: ”Just här vilar massövervakningens vidriighet. Den är – oavsett intentionerna – till sin kärna djupt odemokratisk och alltid ett angrepp på offentligheten. Den pressar in oss i mörka tunnlar när vi borde stå på öppna torg.”

Vi minns McCarthy. Vi minns DDR. Vi fruktar ADR, Amerikanska Demokratiska Republiken, med alla dess agenter och medlöpare.

Terrorister är vi inte rädda för. De som kallas så är få och har oftast rätten på sin sida som Nelson Mandela och Yassir Arafat. Sen finns det enstaka galningar som Breivik och Mangs, men de ska tas om hand av polis och psykvård.

Nej, det vi fruktar är den utbredda paranoian och CIA som inte drar sig för vare sig frihetsberövande, tortyr eller mord och som i värsta fall kan skicka ut drönare som oväntat slår ihjäl inte bara den på lösa grunder misstänkte ”terroristen” utan också alla i hans närhet.

Men trots allt kan vi inte låta bli att hoppas att en kvalificerad grupp underrättelseexperter på NSA ägnar all sin tid åt att analysera alla de förgripliga åsikter som framförts i Veckobladet sedan 2001. Och att de får bra betalt.

HACKAT OCH MALET AV ULF N

60-tals stämning på spårvägsmöte

För en dryg vecka sedan ordnade Lunds kommun ett informationsmöte om spårvägsplanerna. Aktionsgruppen mot spårväg hade varit duktig på att mobilisera. För oss som var med på 60- och 70-talen var stämningen vid mötet välbekant. Då dök trotskister och allehanda sektvänstergrupper upp i samlad tropp upp (ja, de var inte särskilt många i troppen, förstås) vid möten som andra organisationer ordnat och ville ta över dagordningen. Frågestunden vid mötena förvandlade sektvänsstern till en andaktsstund för framsägande av bekännelser till den egna tron. Precis så agerade representanterna för aktionsgruppen vid detta spårvägsmöte. Kul att uppleva den stämningen igen, men den gynnar knappast en vettig debatt.

60-talets nedrustning av spårtrafiken

En superbusskramande spårvägsmotståndare menade att nedläggningar av spårvägar i Sverige under 60- och 70-talen (se där dyker dessa båda decennium upp igen!) berodde på att spårtrafik var omodernt och ineffektivt. Tyvärr blev denna felaktiga beskrivning av bakgrunden till nedläggningarna inte bemött av den kommunala panelen. I själva verket var det ju så att spårvagnstrafiken las ner för att biltrafiken var framtidens melodi för den tidens trafikpolitiker. Spårvagnen skulle maka åt sig för att ge plats för bilarna. Det skedde en allmän nedrustning av all kollektivtrafik – den skulle ju bara betjäna den ömkansvärda restpost bland befolkningen som inte kunde eller ville skaffa bil.

Aktionsgruppen vill spara på åkermarken

Jag vill dock säga något positivt om aktionsgruppens inställning på en punkt: när en av deras representanter uttalade sig för vikten av att inte bebygga den goda åkerjorden möttes han av kraftiga applåder av spårvägsmotståndarna. Länsstyrelsens nollvision för byggande på åkermark har uppenbarligen ett starkt stöd hos aktionsgruppen.

Mera parkskövling på gång

Apropå byggande: en politisk majoritet bestående av de borgerliga, S och V har nu i princip sagt ja till att exploatera det som återstår av park i Vipeholmsområdet. Än en gång återkommer jag till frågan: varför bygga i park när det finns så gott om parkeringsplatser?

Planering för gigantisk biltrafikökning

Nu i dagarna säger majoriteten Lunds kommunfullmäktige ja till investeringar i bilinfrastruktur i storleksordningen sisådär en kvarts miljard. Därmed backar man villigt upp Trafikverket som planerar för att fram till år 2030 öka motortrafikarbetet i sydvästskåne med 50 procent.

Borgerligt nej till minskat kaos på Lilla Fiskaregatan

De borgerliga kommunpolitikerna är förmodligen de enda lundabor som tycker att dagens trafiksituation på Lilla Fiskaregatan med dess omfattande biltrafik, huller-om-bullerblandning av gång- och cykeltrafik och oklara regelverk är tillfredsställande. De borgerliga vill inte ha några förändringar, det framgick av deras ställningstagande till ett från MP-håll initierat gemensamt rödgrönt yttrande i anslutning ett medborgarförslag om Lilla Fiskaregatan.

Jag kommer att vara djupt ångerfull

Ronny Johannessen är moderat ordförande i Tekniska nämnden. Han inte bara röstar nej till förbättringar på Lilla Fiskaregatan. Han är ute och kör bil också. Eller snarare har varit ute och kört bil. Närmare bestämt på motorvägen i en hastighet av 158 km/tim på sträcka där tillåten maxhastighet är 110. Jag väljer försiktigtvis att inte kommentera detta beteende. För vem vet: en vacker dag kanske jag på min bicycle susar fram med en hastighet 44 procent över den tillåtna - dvs 72 km/tim - i nerförsbacken på Tornavägen och blir haffad av polisen. Skulle så ske vill jag redan nu bedyra att det är helt oavsiktligt som jag körde för fort. Jag vill också i förväg försäkra att jag kommer att vara djupt ångerfull. Inte i och för sej för att jag kört för fort, utan för att jag var så ouppmärksam att jag inte i tid la märke till hastighetskontrollen och torskade.

En sakupplysning angående Johannessen kan dock vara på sin plats: han är den politiker som har det yttersta ansvaret för trafiksäkerheten i Lund.

Cykla i Lund – hög olycksrisk

Trafiksäkerheten i Lund, ja. Jag ska minimera mitt cyklande i Lunds tätort i sommar och fortsatt framöver. Undermålig cykelinfrastruktur och bristande gatuunderhåll (framför allt i stadens centrala gator med stenbeläggning) gör färden onjutbar och fylld av olycksrisker. Och så alla dessa bilar som ogenerat förs fram överallt – även där det inte är tillåtet. De utgör en stor säkerhetsrisk. Liksom horder av gå-drullar som virrar omkring i cykelbanorna. Om denna för cyklister så bedrövliga trafiksituation finns det all anledning att återkomma i höst. Men innan dess skall jag avnjuta en härlig cykelsemester i Cykellandet Danmark. Glad sommar tillönskas alla VB-läsare!

SPÅRVAGN I MARSEILLE

Foto: Lars Nilsson